

Yo‘el Kitobi va Laodikiyalik Yettinchi kun Adventistlar Jamoati — Birinchi qism

Hozirgi Haqiqatni Sinash

Jeff Pippenger

2025-12-02

“Muqaddas Yozuvlarda shunday narsalar borki, ularni tushunish qiyin bo‘lib, Butrusning so‘zlariga ko‘ra, ilmsiz va sobitqadam bo‘lmaganlar ularni o‘z halokatlari sari buzib talqin qiladilar. Bu hayotda biz Muqaddas Yozuvning har bir parchasining ma‘nosini tushuntirib bera olmasligimiz mumkin; ammo amaliy haqiqatning hayotiy ahamiyatga ega bo‘lgan biror nuqtasi sir ostida xiralashib qolmaydi. Xudoning ilohiy irodasi bilan dunyo o‘sha davr uchun bo‘lgan haqiqat orqali sinovdan o‘tkaziladigan vaqt kelganda, onglar Uning Ruhi tomonidan, hatto ro‘za va ibodat bilan, Muqaddas Yozuvlarni tadqiq qilishga undaladi; toki bo‘g‘in ustiga bo‘g‘in topilib, mukammal bir zanjirda birlashtirilguncha. Jonlarning najotiga bevosita daxldor bo‘lgan har bir haqiqat shunchalik ravshan qilinadiki, hech kim adashishga yoki zulmatda yurishga muhtoj bo‘lmaydi.”

“Biz bashorat zanjiri bo‘ylab izma-iz yurganimiz sari, bizning zamonimiz uchun ochilgan haqiqat aniq ko‘rindi va tushuntirildi. Biz bahramand bo‘layotgan imtiyozlar hamda yo‘limizga nur sochayotgan ziyo uchun javobgarmiz. O‘tgan avlodlarda yashaganlar o‘zlariga porlashiga ijozat etilgan nur uchun javobgar edilar. Ularning onglari Muqaddas Yozuvning ularni sinovdan o‘tkazgan turli nuqtalari yuzasidan mashq qildirilgan edi. Ammo ular biz tushunadigan haqiqatlarni tushunmaganlar. Ular o‘zlarida bo‘lmagan nur uchun mas‘ul emas edilar. Ularda ham, bizdagi kabi, Muqaddas Kitob bor edi; biroq bu yer tarixining yakuniy manzaralariga oid maxsus haqiqatning ochilishi uchun belgilangan vaqt yer yuzida yashaydigan so‘nggi avlodlar davridadir.”

“Maxsus haqiqatlar avlodlarning mavjud bo‘lgan sharoitlariga moslashtirilgan. Hozirgi haqiqat — bu avlod odamlariga sinov bo‘lib xizmat qilayotgan haqiqat — ancha oldingi avlodlar odamlari uchun sinov bo‘lmagan. Agar hozir to‘rtinchi amrning Shabbati haqida ustimizga porlayotgan nur o‘tgan avlodlarga berilganida, Xudo ularni o‘sha nur uchun javobgar tutgan bo‘lar edi.” Testimonies, 2-jild, 692, 693.

Yangi va Eski

“Har bir davrda haqiqatning yangicha rivoji, o‘sha avlod xalqiga Xudoning bir xabari bo‘ladi. Qadimgi haqiqatlarning barchasi zarurdir; yangi haqiqat eskisidan mustaqil emas, balki uning ochilishidir. Faqat eski haqiqatlar anglab yetilgandagina biz yangisini tushuna olamiz. Masih O‘zining tirilishi haqidagi haqiqatni shogirdlariga ochib bermoqchi bo‘lganida, U ‘Muso va barcha payg‘ambarlar’dan boshlab, ‘Muqaddas Yozuvlarning barchasida O‘zi to‘g‘risida yozilgan narsalarni ularga sharhlab berdi’. Luqo 24:27. Ammo eski haqiqatni ulug‘laydigan narsa — haqiqatning yangicha ochilishida porlaydigan nurdur. Yangi haqiqatni rad etuvchi yoki unga beparvo qarovchi kishi aslida eskisiga ham ega emas. Uning uchun u hayotbaxsh

qudratini yo‘qotadi va jonsiz bir shaklga aylanib qoladi.”

“Eski Ahd haqiqatlariga ishonishini va ularni o‘rgatishini da’vo qiladiganlar bor, holbuki ular Yangi Ahdni rad etadilar. Ammo Masihning ta’limotlarini qabul qilishdan bosh tortish orqali, ular patriarxlar va payg‘ambarlar so‘zlagan narsaga ishonmasliklarini ko‘rsatadilar. «Agar Musoga ishonganingizda edi», — dedi Masih, — «Menga ham ishongan bo‘lardingiz; chunki u Men haqimda yozgan». Yuhanno 5:46. Shunday ekan, hatto ularning Eski Ahd haqidagi ta’limotida ham hech qanday haqiqiy qudrat yo‘q.”

“Imon keltirishlarini va Xushxabarni ta’lim berishlarini da’vo qiladigan ko‘plar ham shunga o‘xshash xatoga yo‘l qo‘yadilar. Ular Eski Ahd Muqaddas Yozuvlarini chetga suradilar; holbuki, Masih ular haqida: ‘Ular Men haqimda guvohlik beradiganlardir’, degan. Yuhanno 5:39. Eskini rad etish bilan ular amalda Yangini ham rad etadilar; chunki ikkalasi ham ajralmas bir butunning qismlaridir. Hech kim Xudoning qonunini Xushxabarsiz, yoki Xushxabarni qonunsiz to‘g‘ri taqdim eta olmaydi. Qonun — mujassamlangan Xushxabardir, Xushxabar esa — ochib berilgan qonundir. Qonun ildizdir, Xushxabar esa uning keltiradigan xushbo‘y guli va mevasidir.”

“Eski Ahd Yangi Ahdga, Yangi Ahd esa Eski Ahdga nur sochadi. Ularning har biri Masihda namoyon bo‘lgan Xudoning ulug‘vorligining vahiyidir. Ikkalasi ham sidqidildan izlovchi uchun uzluksiz ravishda ma’noning yangi teranliklarini ochib boradigan haqiqatlarni taqdim etadi.” Christ’s Object Lessons, 128.

Hozirgi haqiqat, ta’rifiga ko‘ra, ma’lum bir vaqt davri uchun “ochib berilgan haqiqat” bo‘lib, u “aniq ko‘rinadigan va tushuntirilgan” haqiqatdir. “Hozirgi haqiqat” ochib berilayotgan vaqtda yashayotgan avlod, o‘sha haqiqatni qabul qilish yoki halok bo‘lish uchun “mas’ul” hisoblanadi. “Ushbu avlod” uchun “hozirgi sinovchi haqiqat”ni tashkil etuvchi jamlangan haqiqatlar, “bu yer tarixining yakuniy sahnalari bilan bog‘liq holda” “maxsus” haqiqatlarning “ochilib borishi”da ifodalanadi. Haqiqat, va demakki “hozirgi haqiqat”, Eski Ahdga nisbatan Yangi Ahd orqali timsollanadi. Haqiqat ikki guvoh asosida mustahkamlanadi va haqiqatning boshi va oxiri, zohiriy va ruhiy tomoni, qadimgi va zamonaviy ko‘rinishi, alif va omega, birinchi va oxirigisi bor.

Birinchi farishtaning xabarining Millerit poydevori uchinchi farishtaning “hozirgi haqiqat” xabariga nisbatan “eski”dir. “Eskini rad etayotganlar” “deyarli yangini ham rad etadilar”, chunki ikkalasi ham ajralmas bir butunning qismlaridir.

“Men xabarchilarning zarurligini, ayniqsa, qayerdadir fanatizm ko‘tarila boshlaganini ko‘rsalar, uni kuzatib, tekshirib turishlari kerakligini ko‘rdim. Shayton har tomondan bostirib kelmoqda, va agar biz undan ogoh bo‘lib turmasak, uning hiylalari va tuzoqlariga ko‘zimiz ochiq bo‘lmasa hamda Xudoning to‘liq qurol-aslahasini kiymagan bo‘lsak, yovuzning olovli o‘qlari bizga tegadi. Xudoning Kalomida ko‘plab qimmatli haqiqatlar mavjud, ammo hozir podaga kerak bo‘lgani — ‘hozirgi haqiqat’dir. Men xabarchilarning hozirgi haqiqatning muhim nuqtalaridan chetga chiqib, poda birligini ta’minlashga va jonni muqaddaslashga xizmat qilmaydigan mavzular ustida to‘xtalib qolish xavfini ko‘rdim. Shayton bu yerda ishga zarar yetkazish uchun mumkin bo‘lgan har qanday ustunlikdan foydalanadi.”

“Ammo muqaddas maskan, 2300 kun, Xudoning amrlari va Isoning imoni kabi mavzular o‘tgan Advent harakatini tushuntirib berish, bizning hozirgi holatimiz qanday ekanini ko‘rsatish, shubhalanuvchilarning imonini mustahkamlash hamda ulug‘vor kelajakka ishonchlilik baxsh etish uchun nihoyatda munosibdir. Men ko‘p bora ko‘rganmanki, xabarchilar aynan shu asosiy mavzular ustida to‘xtalishlari kerak edi.” Early Writings, 63.

“Maqdis”, “2300 kun”, “Xudoning amrlari va Isoning imoni” bilan bog‘liq holda, milleriylarning “o‘tgan Advent harakati”ni tushuntirishning kalitidir va shu orqali “bizning hozirgi mavqeimiz qanday ekanini” “mukammal” ravishda tushuntiradi. “O‘tgan Advent harakati”dan “shubhalanayotganlar”, “ulug‘vor kelajakka aniqlik beradigan” narsadan “shubhalanayotgan” bo‘ladilar. Kelajakka aniqlik beradigan narsa — o‘tmishdir.

Yo‘el kitobi hozirgi sinov haqiqati haqidagi xabardir. Bu bir necha guvohlar tomonidan tasdiqlanadi. Yo‘el, Vahiy kitobidagi Yuhannoga ko‘ra Isoning shahodati bo‘lgan Bashorat Ruhi tomonidan “hozirgi haqiqat” deb belgilanadi.

Iso Masihning Vahiyi — Xudo buni O‘z qullariga tez orada yuz berishi lozim bo‘lgan narsalarni ko‘rsatish uchun Unga berdi; va U buni O‘z farishtasi orqali O‘z quli Yuhannoga yuborib, ayon qildi. U Xudoning kalomi, Iso Masihning guvohligi va o‘zi ko‘rgan barcha narsalar haqida shahodat berdi. Vahiy 1:1, 2.

Yuhanning “guvohligi” (u “shohidlik bergan” narsa) uch qismda ifodalangan edi. U “Xudoning kalomi”ni, “Isoning guvohligi”ni va “o‘zi ko‘rgan narsalar”ni yozib qoldirdi. Vahiy kitobining dastlabki ikki oyatida Yuhanno o‘ziga “payg‘ambarlik ruhi” in‘omi berilgan kishi sifatida tasvirlanadi. Bu in‘om Xudo Kalomining maxsus vahiyini o‘z ichiga oladi, shuningdek u Masihning so‘zlari orqali payg‘ambarga yetkaziladigan maxsus vaiylarni ham o‘z ichiga oladi; (bevosita Masihning O‘zi orqali yoki Uning farishtalik vakillari orqali) va bu in‘om yana tushlar hamda vaiylar vositasi orqali taqdim etilgan haqiqatni ham o‘z ichiga oladi. Payg‘ambarlik ruhi Masihning payg‘ambarga yetkaziladigan guvohligidir va u farishta yoki Masihning O‘zi bu so‘zlarni aytgandek ayni o‘sha hokimiyatga egadir.

Va men unga sajda qilish uchun uning oyoqlari ostiga yiqildim. Ammo u menga dedi: “Bunday qilma: men sening hamxizmatimgan va Isoning shahodatiga ega bo‘lgan birodarlaringdandirman. Xudoga sajda qil, chunki Isoning shahodati bashorat ruhidir.” Vahiy 19:10.

Jabroil o‘zini Yuhanno bilan birga xizmat qiluvchi hamxizmatkor ekanini va unga sajda qilinmasligi kerakligini bildiradi. Jabroil, shuningdek, Yuhanno tomonidan ifodalangan “birodarlar”da “Isoning guvohligi” borligini, bu esa “bashorat ruhidir”, deb bildiradi. Yuhanno ifodalagan “birodarlar” bir yuz qirq to‘rt ming kishidir, va bu birodarlarning barchasida “bashorat ruhi” bor.

“Va ular erta tongda turib, Tekoa cho‘liga yo‘l oldilar; ular yo‘lga chiqqanlarida, Yohushofot turib dedi: Ey Yahudo va Quddus aholisi, meni tinglanglar; Egangiz Xudoga ishoninglar, shunda mustahkam bo‘lursizlar; Uning payg‘ambarlariga ishoninglar, shunda ravnaq topursizlar. 2 Solnomalar 20:20.”

“Egangiz Xudoga ishoning, shunda mustahkam bo‘lasizlar; Uning payg‘ambarlariga ishoning, shunda ravnaq topasizlar.”

“Ishayo 8:20. ‘Qonunga va shahodatga; agar ular bu so‘zga muvofiq gapirmasalar, buning sababi ularda nur yo‘qligidir.’ Bu yerda Xudoning xalqi oldiga ikki matn qo‘yilgan: muvaffaqiyatning ikki sharti. Yahovaning O‘zi tomonidan aytilgan qonun va bashorat ruhi — Uning xalqini har bir tajribada yo‘naltiradigan donolikning ikki manbaidir. Qonunlar 4:6. ‘Bu xalqlar nazarida sizning donoligingiz va aql-idrokingizdir; ular: Albatta, bu buyuk xalq dono va aql-idrokli xalqdir, — deydilar.’”

“Xudoning qonuni bilan Payg‘ambarlik Ruhi jamoatga yo‘l-yo‘riq ko‘rsatish va nasihat berishda yonma-yon boradi; jamoat har qachon Uning qonuniga itoat etib buni tan olgan bo‘lsa, uni haqiqat yo‘lida boshqarish uchun payg‘ambarlik ruhi yuborilgan.”

“Vahiy 12:17. ‘Ajdahoy ayolga g‘azablendi va uning zurriyotining qolgan qismi bilan urushmoq uchun ketdi; ular Xudoning amrlarini bajo keltiradilar va Iso Masihning shahodatiga egadirlar.’ Bu bashorat qoldiq jamoat Xudoni Uning qonunida tan olishini va bashorat in‘omiga ega bo‘lishini aniq ko‘rsatadi. Xudoning qonuniga itoatkorlik va bashorat ruhi har doim Xudoning haqiqiy xalqini ajratib turgan, va sinov odatda hozirgi namoyon bo‘lishlar asosida beriladi.”

“Yeremiyo davrida xalq Muso, Ilyos yoki Elishoning xabari haqida hech qanday shubha qilmagan edi, biroq ular Xudo tomonidan Yeremiyoga yuborilgan xabarni shubha ostiga oldilar va uni chetga surdilar; oxir-oqibat uning kuchi va qudrati behuda ketdi va Xudoning ularni asirlikka olib ketishidan boshqa chora qolmadi.

“Xuddi shuningdek, Masihning kunlarida ham xalq Yeremiyoning xabari haq ekanini bilib olgan edi, va ular o‘zlarini, agar ota-bobolari davrida yashaganlarida, uning xabarini qabul qilgan bo‘lardilar, deb ishontirdilar; ammo ayni paytda ular barcha payg‘ambarlar yozgan Zot — Masihning xabarini rad etayotgan edilar.

“Uchinchi farishtaning xabari dunyoda paydo bo‘lib, jamoatga Xudoning qonunini uning to‘laligi va qudratida ochib berishi kerak bo‘lganidek, bashorat in‘omi ham shu zahoti qayta tiklandi. Bu in‘om ushbu xabarning rivojlanishi va oldinga olib borilishida nihoyatda muhim o‘rin tutdi.

“Muqaddas Yozuvlarning talqinlari va ish usullariga doir, xabarga ishonganlarning imonini beqarorlashtirish va ishda bo‘linishga olib kelishga qaratilgan fikr farqlari yuzaga kelganida, bashorat ruhi har doim vaziyatga nur sohib kelgan. U doimo imonlilar jamoasiga fikr birligini va amal uyg‘unligini olib kelgan. Xabarning rivojlanishi va ishning o‘sishi davomida yuzaga kelgan har bir inqirozda, Xudoning qonuni va bashorat Ruhi nuri tarafida qat’iy turganlar g‘alaba qozongan va ish ularning qo‘lida ravnaq topgan.” Loma Linda Messages, 33, 34.

Yo‘el kitobi Bashorat Ruhi ichida bevosita “hozirgi haqiqat” deb aniqlanadi; Vahiy kitobida Yuhannoga ko‘ra bu Isohning guvohligidir. U, shuningdek, Xudoning Kalomi ichida ham bevosita tasdiqlangan. Injil ham, Bashorat Ruhi ham Yo‘el kitobini to‘g‘ridan-to‘g‘ri oxirgi kunlarga tatbiq etadi.

“Qadimgi payg‘ambarlarning har biri o‘z davri uchun emas, bizning davrimiz uchun ko‘proq so‘zlagan, shuning uchun ularning bashoratlari biz uchun kuchdadir. ‘Endi bu narsalarning hammasi ularga ibrat tariqasida yuz berdi; va ular zamonlarning oxiri yetib kelgan bizlarni ogohlantirish uchun yozilgandir.’ 1 Korinfliklarga 10:11. ‘Ular bu narsalar bilan o‘zlariga emas, balki bizga xizmat qilganliklari ularga ayon qilingan edi; bu narsalar endi osmondan yuborilgan Muqaddas Ruh orqali sizlarga xushxabarni va‘z qilganlar tomonidan sizlarga ma‘lum qilindi; farishtalar ham bu narsalarga nazar solishni orzu qilurlar.’ 1 Butrus 1:12. ...”

“Muqaddas Kitob o‘z xazinalarini shu oxirgi avlod uchun to‘plab, bir joyga jamlagan. Eski Ahd tarixidagi barcha buyuk voqealar va tantanavor muomalalar bu oxirgi kunlarda jamoatda takrorlangan va takrorlanmoqda.” Selected Messages, book 3, 338, 339.

Yo‘elning bashorati “zamonlarning oxiri yetib kelgan” kishilar “ustida” “amal qiladi.” “Amal qiladi” iborasi shunchaki “hozirgi haqiqat” har doim bir sinov ekanini ta’kidlaydi; va bu sinovdan yiqilganlar Yahudo kabi Muqaddas Kitobdagi shaxslar orqali ifodalanadi.

“Yahudoning quloqlariga saboq ortidan saboq tushdi, ammo ularga e’tibor berilmadi. Bugun qanchalar uning izidan bormoqda. Xudoning qonuni nurida xudbin kishilar o‘zlarining yovuz fe‘l-atvorlarini ko‘radilar, biroq zarur islohotni amalga oshirmay, gunohning bir holatidan boshqasiga o‘tishda davom etadilar.

“Masihning saboqlari bizning o‘z zamonimiz va avlodimiz uchun ham tatbiq etiladigandir. U shunday dedi: «Men faqat bular uchun emas, balki ularning so‘zi orqali Menga imon keltiradiganlar uchun ham ibodat qilaman». Aynan o‘sha guvohlik, Yahudoga olib kelingani kabi, bu oxirgi kunlarda bizga ham keltirilmoqda. U o‘z hayotida amaliyotga tatbiq eta olmagan ayni o‘sha saboqlar, eshitadigan, biroq gunohini tark etmagani uchun xuddi shunday muvaffaqiyatsizlikka uchraydigan odamlarga ham yetib keladi.” Review and Herald, March 17, 1891.

Vahiy kitobi davomida Yuhanno Xudoning oxirgi kunlardagi xalqining timsoli sifatida namoyon bo‘ladi, va Patmosga badarg‘a qilingani orqali Yuhanno yakshanba qonuni inqirozi davrida ta’qib qilinadiganlarni ifodalaydi. U nima sababdan qamoqqa tashlanganini bayon qiladi.

Men, Yuhanno, sizlarning birodaringiz, Iso Masihning musibatidagi, saltanatidagi va sabr-toqatidagi hamkoringiz, Xudoning kalomi va Iso Masihning guvohligi uchun Patmos deb ataladigan orolda edim. Vahiy 1:9.

Yuhanno Muqaddas Kitob va Bashorat Ruhi tufayli quvg‘in qilindi. Nima uchun bir yuz qirq to‘rt ming ham Bashorat Ruhi tufayli quvg‘in qilinadi? Yo‘el payg‘ambar ko‘rsatib beradigan birinchi haqiqat — Yettinchi kun adventistlari jamoatining murtadligidir. Havoriy Butrus Hosil bayrami Yo‘el kitobining bajo bo‘lishi ekanini bildirganida, u buni yahudiylarning “tillar” namoyon bo‘lishiga hujum qilayotganlariga javoban qilgan edi. O‘sha paytda oxirgi kunlardagi Yettinchi kun adventistlariga timsol bo‘lgan yahudiylar, Butrus va xabarni e‘lon qilayotgan boshqalar “mast” deb da’vo qilayotgan edilar. Yettinchi kun adventistlari keyingi yomg‘ir xabariga qarshi, xuddi Butrus zamonidagi yahudiylar qilganidek, kurashadilar. Ular shunday qiladilar, chunki keyingi yomg‘irning “hozirgi haqiqat” sifatidagi sinov xabarini e‘lon qilayotganlarda qadimgi, asosiy

haqiqatlar mavjuddir, zero yangi haqiqat har doim eski haqiqatga asoslanadi. Yeremiyo keyingi yomg'ir davridagi Xudoning xalqini qadimgi yo'llarda yurishga va soqchining karnayi ovozigga quloq solishga da'vat qilgan, ammo ular rad etadilar. Asosiy "qadimgi" haqiqat xabari ramziy tarzda Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi "yetti karra" orqali ifodalanadi; u ahd munosabatini yer uchun Shabbat nuqtayi nazaridan bayon etadi.

"Men nomigagina cherkov va nomigagina adventistlar, Yahudo singari, haqiqatga qarshi chiqishda katoliklarning ta'sirini qo'lga kiritish uchun bizni ularga xiyonat qilib topshirishini ko'rdim. O'shanda azizlar ko'zga tashlanmaydigan, katoliklarga kam tanilgan bir xalq bo'ladilar; ammo bizning e'tiqodimiz va urf-odatlarimizni biladigan cherkovlar hamda nomigagina adventistlar (chunki ular Shabbat tufayli bizdan nafratlanar edilar, zero uni rad etishga qodir emas edilar) azizlarga xiyonat qilib, ularni xalqning muassasalarini mensimaydiganlar sifatida katoliklarga xabar qiladilar; ya'ni, ular Shabbatni saqlab, yakshanbani mensimaydilar.

"Shundan keyin katoliklar protestantlarga oldinga yurishni buyuradilar va haftaning yettinchi kuni o'rniga birinchi kunini tutmaydiganlarning barchasi o'ldirilishi haqida farmon chiqaradilar. Sonlari ko'p bo'lgan katoliklar esa protestantlarni qo'llab-quvvatlaydilar. Katoliklar o'z qudratini mahluqning suratiga beradilar. Protestanlar esa ulardan oldin onalari qanday yo'l tutgan bo'lsa, azizlarni yo'q qilish uchun xuddi shunday ish yuritadilar. Ammo ularning farmoni natija berishidan yoki kuchga kirib samara keltirishidan oldin, azizlar Xudoning Ovozi bilan qutqariladilar." Spalding and Magan, 1, 2.

Ikki marta Opa Uayt "nominal church" va "nominal Adventists"ni tilga olar ekan, shu bilan birga bu ikki "nominal guruh" bilan "Catholics" o'rtasida farq qo'yadi. "Nominal church" va "nominal Adventists" Peter va John tomonidan ifodalangan kishilardan "hated" edilar, "on account of the Sabbath, for they could not refute it." Nominal church va Catholics yettinchi kun Shabbati haqidagi haqiqatni "refute" qila olmaydilar, va "nominal Adventists" Leviticus yigirma olti bobidagi "seven times"ni "refute" qila olmaydilar; bu esa yerning Shabbat amridir. Nominal church va Catholics yettinchi kun Shabbati Muqaddas Kitobning "foundational" haqiqatlaridan biri ekani haqidagi dalilni "refute" qila olmaydilar, va "nominal Adventists" Leviticus yigirma olti bobidagi "seven times" Millerchilar ta'limotining "foundational" haqiqatlaridan biri ekani haqidagi dalilni "refute" qila olmaydilar.

Yuhanning Patmosdagi asirligi Muqaddas Kitobni ham, Bashorat Ruhini ham mahkam tutadigan bir yuz qirq to'rt mingni ifodalaydi; ular, ayniqsa, yettinchi kunlik Shabbat sababli tashqaridan, yer uchun yettinchi yillik Shabbat sababli esa ichkaridan quvg'in qilinadilar. Shu bois, to'qqizinchi oyatda Yuhanning nima uchun quvg'in qilinayotgani haqidagi guvohligidan so'ng o'ninchi oyatdagi Shabbat hamda "buyuk ovoz"ning "karnay"ga o'xshash tarzda o'tmishdan ("orqadan") kelgan xabari zikr etiladi.

Men, Yuhanno, sizlarning birodaringiz, Iso Masihning qayg'u-alamida, shohligida va sabr-toqatida sizlarga hamroh bo'lgan kishi, Xudoning kalomi va Iso Masihning shahodati uchun Patmos deb ataladigan orolda edim. Men Rabbimiz kunida Ruhda edim va orqamdan karnay sadosidek baland bir ovozni eshitdim. Vahiy 1:9, 10.

Yuhanno 11-sentabrda Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishtaning Xudoning xalqini Yeremiyoning “qadimgi yo‘llari”ga qaytishga chorlovchi karnay ovozini eshitganlarni ifodalaydi. O‘sha buyuk ovoz yettinchi karnayning ogohlantirishi ham edi, u ayni paytda uchinchi voy hamdir.

Opa Uayt shunday qayd etgan: “Muqaddas Kitob o‘z xazinalarini aynan ushbu oxirgi avlod uchun to‘plab, bir-biriga bog‘lab qo‘ygan.” Yo‘el kitobi “oxirgi kunlar”dagi hozirgi haqiqat bo‘lgan Injilning ana shu “xazinalari”dan biridir. Hosil bayrami davrida Butrus aynan Yo‘el kitobi o‘sha paytda amalga oshayotganini ko‘rsatib berdi. Butrus ham, xuddi Yo‘el singari, Hosil bayrami davri uchun emas, bizning “zamonimiz” uchun ko‘proq “so‘zlagan” edi. Hosil bayrami davri masihiylik davri uchun erta yomg‘ir edi. Hosil bayrami masihiylik davrining boshlanishini belgilaydi va shu orqali masihiylik davrining oxirini tasvirlaydi. Masihiylik davrining oxiri Hosil bayrami orqali timsollangan kechki yomg‘ir zamonidir. Shuning uchun Butrus masihiylik davrining oxiridagi Xudoning xalqining timsolidir; ular Muqaddas Ruhning yog‘dirilishini aniqlash uchun Yo‘el kitobidan foydalanib, uning amalga oshishini e‘tirof etadilar.

Lekin Butrus, o‘n bir kishi bilan birga o‘rnidan turib, ovozini baland ko‘tardi-da, ularga dedi: “Ey Yahudiya erkaklari va Quddusda yashovchi barchangiz, bu sizlarga ma’lum bo‘lsin va mening so‘zlarimga quloq solinglar. Chunki bular sizlar gumon qilganingizdek mast emaslar, axir hozir kunning uchinchi soatidir. Balki bu Yo‘el payg‘ambar orqali aytilgan narsadir: ‘Oxirgi kunlarda shunday bo‘ladi, deydi Xudo, Men O‘z Ruhimdan har bir tana ustiga to‘kaman; o‘g‘illaringiz va qizlaringiz bashorat qiladilar, yigitlaringiz vahiylar ko‘radilar, qariyalaringiz tushlar ko‘radilar. O‘sha kunlarda qullarim va cho‘rilarim ustiga ham O‘z Ruhimdan to‘kaman, va ular bashorat qiladilar. Men yuqorida osmonda mo‘jizalar, pastda yerda esa alomatlar ko‘rsataman: qon, olov va tutun bug‘i. Egamizning ulug‘ va dahshatli kuni kelishidan oldin quyosh zulmatga, oy esa qonga aylantiriladi. Va shunday bo‘ladiki, Egamizning nomini chaqirgan har bir kishi najot topadi.’ Havoriylar 2:14–21.

Muvaffaqiyatli bashoratshunos bo‘lish uchun Muqaddas Yozuvlarning tarixiy bayoni ichida dunyoning oxiri “satr ustiga satr” tarzida tasvirlanganini qat’iy anglash talab etiladi. Bu haqiqat bilan bog‘liq holda, payg‘ambarlarning o‘zlari ham oxirgi kunlarda Xudoning xalqini ifodalaydi. Yoel o‘z kitobini oxirgi kunlarga joylashtiradi, chunki u “Rabbiyning kuni” yaqinlashayotganini e‘lon qiladi.

Siyonda karnay chaling, Mening muqaddas tog‘imda ogohlantirish sadolarini yangrating; yurtning barcha aholisi titrasin; chunki Egamizning kuni kelmoqda, chunki u yaqinlashib qoldi. Yo‘el 2:1.

“Karno” ramz sifatida, boshqa ma’nolari qatorida, ogohlantiruvchi xabarni bildiradi. Ramz sifatida karno matnga qarab vaqt davrini yoki muayyan bir vaqt nuqtasini, yoxud har ikkalasini ham ifodalashi mumkin. Karno, shuningdek, hukmni ham bildiradi. Kaforat Kunidan o‘n kun oldin bo‘ladigan Karnolar bayrami yaqinlashib kelayotgan hukm haqida ogohlantirish edi.

“Rabbiyning kuni” ushbu ibora qo‘llanilgan parchaning mazmuniga qarab yo bir vaqt nuqtasini, yo bir vaqt davrini anglatadi. “Rabbiyning kuni” yetti oxirgi balo sifatida ifodalangan ijro etuvchi hukmning ramzi bo‘lishi mumkin, yoki u ming yillik mingyillik davrining oxiridagi ijro etuvchi

hukm bo‘lishi mumkin. Har ikkala holatda ham, karnay Xudoning ijro etuvchi hukmini ko‘rsatmoqda. Shunday ekan, “Rabbiyning kuni” Xudoning jazosi ijro etiladigan nuqtani ham, Xudoning jazolari ijro etiladigan vaqt davrini ham anglatishi mumkin.

“Egamizning kuni”dagi kabi “karnay” ham Vahiy kitobining sakkizinchi va to‘qqizinchi boblaridagi yetti karnay ifoda etgan tarixiy nuqtalar va davrlarda ko‘rinib turganidek, ham bir vaqt nuqtasini, ham bir vaqt davrini anglatishi mumkin. Joel “chalilishi lozim bo‘lgan karnay” bilan ifoda etayotgan “Egamizning kuni” — o‘liklarning hukmi tugab, tiriklarning hukmi boshlangan paytdan boshlanadigan ham bir vaqt nuqtasi, ham bir vaqt davridir. 9/11 kuni tiriklarning hukmining kelishini bir vaqt nuqtasi sifatida belgilagan karnay chalindi, shuningdek, 9/11 ni tiriklarning hukmi davrining boshlanishi sifatida ham belgiladi.

Shuning uchun ham endi, deydi Egamiz, butun qalbingiz bilan, ro‘za, yig‘i va motam bilan Menga qaytinglar. Kiyimlaringizni emas, yuragingizni yirtinglar va Egangiz Xudoga qaytinglar; chunki U marhamatli va rahm-shafqatlidir, g‘azablanishga shoshilmaydi, mehr-muhabbati buyukdir va falokat ustidan afsuslanadi. Kim biladi, balki U qaytar va afsuslanar, O‘zidan keyin esa baraka qoldirar; ya‘ni Egangiz Xudo uchun don nazri va sharob nazrini. Sionda karnay chaling, ro‘zani muqaddas deb e‘lon qiling, tantanali yig‘inni chaqiring. Yoel 2:12–15.

Bu Yoelning karnay chalishni buyurayotgan ikkinchi boridir. Yoeldagi “karnaylar” ham yaqinlashib kelayotgan yetti oxirgi baloning ijro etuvchi hukmi haqidagi ogohlantirishlardir, hamda Laodikiya jamoatiga qaratilgan tavbaga da‘vat va inoyat muddatining yaqin orada tugashi kontekstida joylashtirilgandir.

Bor ovoz bilan faryod qil, o‘zingni ayama, ovozingni karnaydek baland ko‘tar, va xalqimga ularning itoatsizligini, Yoqub xonadoniga esa ularning gunohlarini ko‘rsat. Ishayo 58:1.

Ishayo, Yo‘el, Yuhanno va Butrus — barchasi oxirgi kunlarning bir yuz qirq to‘rt mingini ifodalaydi; shuningdek, karnay qachon chalinishi kerakligini bildiruvchi Eremiyo ham shunday qiladi.

Egamiz shunday demoqda: Yo‘llar boshida turinglar, ko‘ringlar, qadimiy yo‘llarni so‘ranglar, yaxshi yo‘l qayerda ekanini bilinglar va o‘sha yo‘lda yuringlar, shunda jonlaringiz uchun orom topasizlar. Ammo ular: “Biz o‘sha yo‘lda yurmaymiz”, dedilar. Yana Men ustingizga qo‘riqchilar qo‘ydim va: “Karnay sadosiga quloq solinglar”, dedim. Ammo ular: “Biz quloq solmaymiz”, dedilar. Yeremiyo 6:16, 17.

Karnay bu oxirgi kunlarda 9/11 da chalindi, va shundan so‘ng yaxshi yo‘lni tanlab, unda yurganlar ustiga keyingi yomg‘ir yog‘a boshladi. Aynan o‘shanda Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishta tushib keldi.

“Keyingi yomg‘ir Xudoning xalqining ustiga yog‘ilishi kerak. Qudratli bir farishta osmondan tushib kelishi kerak, va butun yer yuzi uning ulug‘vorligi bilan yoritilishi kerak.” Review and Herald, 1891-yil 21-aprel.

11-sentyabr kuni Nyu-Yorkning ulkan binolari qulatilganida, qudratli farishta pastga tushdi va keyingi yomg'ir yog'a boshladi.

“Endi men Nyu-Yorkni ulkan to'liq supurib ketadi, deb e'lon qilganman degan gap qayerdan chiqdi? Men buni hech qachon aytmaganman. Men u yerda qavatma-qavat qad ko'tarayotgan ulkan binolarga qarab shunday deganman: 'Rabbiy yer yuzini qattiq larzaga solish uchun qo'zg'alganda naqadar dahshatli manzaralar yuz beradi! Shunda Vahiy 18:1–3 dagi so'zlar amalga oshadi.' Vahiyning o'n sakkizinchi bobining hammasi yer yuziga kelayotgan narsalar haqida ogohlantirishdir. Ammo Nyu-York ustiga nima kelishi to'g'risida menga aynan maxsus nur berilmagan; faqat shuni bilamanki, bir kun kelib u yerdagi ulkan binolar Xudoning qudrati aylantirib-ag'darishi bilan qulatiladi. Menga berilgan nurdan bilamanki, dunyoda halokat bor. Rabbiydan bir og'iz so'z, Uning qudratli kuchidan bir tegish — va bu ulkan inshootlar qulaydi. Dahshatligini biz tasavvur ham qila olmaydigan manzaralar yuz beradi.” Review and Herald, July 5, 1906.

11-sentabrda yakshanba qonuni paytidagi uning to'liq yog'ilishidan oldin, keyingi yomg'ir oldindan sepkilay boshladi.

“Xushxabarning buyuk ishi o'z yakuniga uning boshlanishini belgilagan Xudoning qudrati namoyon bo'lishidan kamroq bir namoyon bilan yetmasligi kerak. Xushxabarning boshida ilk yomg'irning yog'dirilishida bajo keltirilgan bashoratlar, uning yakunida so'nggi yomg'irda yana bajo keltirilishi lozim. Mana, havoriy Butrus ko'z tikkan 'farog'at zamonlari' shulardir; u shunday degan edi: 'Shunday ekan, tavba qilinglar va gunohlaringiz o'chirib tashlanishi uchun imonga kelinglar; toki Rabbimizning huzuridan farog'at zamonlari kelsin; va U Isoni yuborsin.' Havoriylar 3:19, 20.” Buyuk kurash, 611, 612.

“Farog'at zamonlari”ning mukammal bajo bo'lishi siz tirik bo'lganingizda sodir bo'ladi, chunki ogohlantirish “tavba qiling” degandir, holbuki o'lik bo'lsangiz, buni qilishning imkoni yo'q. “Farog'at zamonlari” tirik jonlarning “gunohlari” hali ham “o'chirib tashlanishi” mumkin bo'lgan paytda keladi. “Farog'at zamonlari” 9/11 kuni boshlandi va shu tariqa tiriklarning hukmi boshlanishini ko'rsatdi. Hosil bayrami xushxabar davrining oxirida takrorlanadi. “Farog'at zamonlari” kelganda, Hosil bayramida timsollangan voqealar takrorlana boshladi.

“Men Hosil bayrami kunidagi voqealar o'sha paytdagidan ham buyukroq qudrat bilan takrorlanadigan vaqtni ich-ichimdan zo'r sog'inch bilan kutaman. Yuhanno shunday deydi: «Men osmondan tushib kelayotgan boshqa bir farishtani ko'rdim; uning qudrati buyuk edi, va yer uning ulug'vorligidan yorishdi». Shunda, Hosil bayrami davridagidek, odamlar haqiqatning o'zlariga har biri o'z tilida so'zlanganini eshitadilar.

“Xudoga sidqidildan xizmat qilishni istagan har bir jonga Xudo yangi hayot nafasini ato eta oladi, qurbongohdan olingan tirik cho'g' bilan lablarga tegina oladi va ularni Uning hamdu sanosi bilan fasohatli qila oladi. Minglab ovozlari Xudo Kalomining ajoyib haqiqatlarini bayon etish qudrati bilan sug'oriladi. Duduq til yechiladi, qo'rquqlar esa haqiqatga jasorat bilan guvohlik berish uchun kuchli qilinadi. Egamiz O'z xalqiga jon ma'badini har qanday nopoklikdan poklashga va U bilan shunchalik yaqin aloqani saqlashga yordam bersinki, toki keyingi yomg'ir yog'dirilganda ular undan bahramand bo'luvchilar bo'lsinlar.” Review and

Herald, July 20, 1886.

Keyingi maqolada davom etamiz.

Shunda men bilan gaplashgan farishta yana kelib, meni uyqusidan uygʻotilgan odam kabi uygʻotdi, Va menga dedi: Nimani koʻryapsan? Men esa dedim: Qaradim, va mana, butunlay oltindan boʻlgan bir shamdon, uning tepasida bir kosasi bor, unda yettita chiroq, va uning tepasidagi yettita chiroq uchun yettita quvur bor edi. Uning yonida esa ikkita zaytun daraxti bor edi: biri kosaning oʻng tomonida, boshqasi esa uning chap tomonida.

Shunda men javob berib, men bilan gaplashayotgan farishtaga dedim: “Ey hazratim, bular nima?” Shunda men bilan gaplashayotgan farishta menga javob berib dedi: “Bular nima ekanini bilmaysanmi?” Men esa dedim: “Yoʻq, ey hazratim.”

Shunda u javob berib, menga dedi: “Egamizning Zerubbabelga aytgan kalomi shudir: kuch bilan emas, qudrat bilan emas, balki Mening Ruhim ila”, deydi lashkarlar Egasi. Zakariyo 4:1–6.